

RIGHTS: For Exiles in Thailand, Burma is Both Near and Far

ปัญหาการใช้ชีวิตในประเทศไทยของผู้ลี้ภัยชาวพม่า

เจียงใหม่, (ไอพีเอส)—เช่นเดียวกับเพื่อนพ้องชาวพม่าผู้คัดค้านรัฐบาลที่ลี้ภัยมาอยู่ประเทศไทย, จิ้น
ชั้นนวยกล่าวว่าเธอรู้สึกไม่สบายใจต่อข่าวการปะทะเมื่อ 30

พฤษภาคมที่นำไปสู่การจับกุมนางองซาน ซูจี และทำให้มีผู้เสียชีวิตหลายสิบคน

“ฉันรู้สึกเศร้าใจที่ได้ยินข่าวเกี่ยวกับวันศุกร์ที่มีพ” จิ้น

ชั้นนวย, อดีตสมาชิกพรรคสันนิบาตเพื่อประชาธิปไตยแห่งชาติ(NLD), ภายใต้การนำของนางซูจี, กล่าว
ว่าในการให้สัมภาษณ์

แต่เมื่อมาอยู่ในประเทศไทย, เธอทำอะไรได้ไม่มากนัก

ยกเว้นถือธงNLDเข้าร่วมการเดินขบวนนอกสถานทูตพม่าเมื่อปลายเดือนกรกฎาคมเพื่อเรียกร้องให้
มีการเจรจาและสร้างความปรองดองแห่งชาติ

สำหรับชาวพม่าที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย, บ่อยครั้งรู้สึกว่าการปะทะของตัวอยู่ไกลเหมือน
อยู่ไกล ที่รู้สึกว่าเป็นเพราะการปกครองของทหารทำให้ตัวเองไม่อาจกลับบ้านได้

และที่ตัวอยู่ไกลเพราะแค่ข้ามชายแดนเข้าไปก็ถึงแล้ว

ประเทศไทยกลายเป็นที่พักพิงของผู้พลัดถิ่นทางการเมืองจากพม่านับหมื่นคน
จำนวนมากเข้ามาหลังจากการปราบปรามขบวนการเรียกร้องประชาธิปไตยเมื่อปี 1988

นอกจากนี้, ยังมีผู้พลัดถิ่นเข้ามาทางน่านน้ำล้านคน ขณะอีกราว 1

แสนคนกลายเป็นผู้พลัดถิ่นอยู่ในประเทศไทย

ผู้ลี้ภัยชาวพม่าจำนวนมากมักไม่ปรากฏเป็นข่าวต่อสาธารณะ

ทว่าเหตุการณ์การปะทะเมื่อ 30

ก.ค.ในพื้นที่ภาคเหนือของพม่าซึ่งรายงานระบุว่าเกิดจากการวางแผนของรัฐบาลนั้นกระตุ้นให้ผู้ลี้ภัย
เหล่านี้ออกมาปรากฏตัวบนถนน

เช่นเดียวกับนักเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตยและผู้คัดค้านรัฐบาลพม่าต่างประเทศซึ่งพ
ากันเดินขบวนไปยังหน้าสถานทูตพม่าทั่วโลก,

ในประเทศไทยเองมีการเดินขบวนหลายครั้งหลังจากวันที่ 30 พฤษภาคม ซึ่งนับเป็นครั้งแรกในรอบ
3 ปีที่ผู้ลี้ภัยจากพม่าพากันออกมาแสดงการต่อต้านในประเทศนี้

ในช่วงสองเดือนที่ผ่านมา, รัฐบาลไทยเฝ้าติดตามอย่างใกล้ชิดต่อกิจกรรมต่างๆของฝ่ายต
ต่อต้านรัฐบาลพม่า

จิ้น ชั้นนวยซึ่งหลบหนีออกจากพม่าเมื่อปี 1999 เพราะกลัวถูกจับ กระทั่งบัดนี้เธอเป็น
‘บุคคลที่น่าเป็นห่วง’

ภายใต้การดูแลของของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งองค์การสหประชาชาติ (UNHCR)

นั่นหมายความว่าเธอมีสถานภาพผู้ลี้ภัยที่สามารถเดินทางไปตั้งรกรากในประเทศที่สาม

ขณะนี้เธอกังวลว่าเธออาจสูญเสียสถานภาพดังกล่าวเนื่องจากกิจกรรมทางการเมืองที่เธอกระทำอยู่

กระนั้นเธอก็ยังอยากที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อผลักดันประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในพม่า

“ฉันคิดว่าฉันต้องรับผิดชอบในการทำอะไรสักอย่างเพื่อพรรค NLD

และประชาชนในประเทศของฉัน” เธอกล่าว

ออง จอว์โซ, สมาชิกพรรคประชาธิปไตยเพื่อสังคมใหม่

(DPNS), ซึ่งขณะนี้มีสถานภาพเป็นผู้ลี้ภัย, เล่าให้ฟังว่าเขาารู้สึกดีถึงแค่เพียงไรเมื่อรัฐบาลไทยปราบปรามผู้ลี้ภัยเมื่อเดือนมกราคมที่จังหวัดกาญจนบุรี

เขาและภรรยาถูกจับกุมโดยที่ต้องทอดทิ้งลูกสาวตัวน้อยไว้ข้างหลัง

ขณะนี้คนทั้งสองไม่รู้ว่าลูกสาวของตนอยู่ที่ใด หรือยังปลอดภัยดีอยู่หรือไม่

“ผมกังวลถึงครอบครัวและเพื่อนๆทั้งหลาย” ออง จอว์โซกล่าว

ก่อนการปราบปรามที่สังขละบุรี, ผู้ลี้ภัยบางส่วนที่อาศัยอยู่นอกกรุงเทพฯ ได้รับอนุญาตให้ไปจีนทะเบียนเป็นผู้ลี้ภัยที่สำนักงาน UNHCR ในกรุงเทพฯ

ขณะเจ้าหน้าที่ในท้องถิ่นกล่าวหาว่าคนเหล่านี้สร้างแต่ความยุ่งยาก

ออง จอว์โซเล่าให้ฟังถึงคำพูดของเจ้าหน้าที่ไทยที่กล่าวกับเขาว่า

“ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลไทยและพม่าเลวร้ายลงเพราะพวกคุณมาพักอาศัยอยู่ที่นี้”

นั่นทำให้เขาตอบกลับไปว่า “เราไม่สนว่าคุณจะจับกุมเราหรือไม่, เพราะยังงไรเราก็ไม่อาจกลับไปยังพม่า และไม่มีสิทธิตามกฎหมายที่จะอยู่ในประเทศไทย”

อย่างไรก็ตาม, เขายอมรับว่าในฐานะเป็นสมาชิกพรรคการเมืองฝ่ายค้าน, การอยู่ในประเทศไทยย่อมดีกว่ากลับไปอยู่ในพม่า และว่า “คุณของไทยไม่เลวร้ายเท่าคุณพม่า”

ทัศนคติของรัฐบาลไทยที่มองชาวพม่าในประเทศเกิดจากเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในอดีต เช่นกรณีที่ดินศ.พม่าบุกยึดสถานทูตพม่าเมื่อปี 1999 รวมทั้งกรณีการยึดโรงพยาบาลที่ราชบุรี

นับแต่นั้น, การกวาดล้างผู้คัดค้านรัฐบาลพม่าในประเทศไทยจึงมีไม่ซ้ำเรื่องใหม่

เมื่อเดือนสิงหาคมปีก่อน, ผู้ลี้ภัยชาวพม่าเกือบ 30 คนถูกจับกุมที่ชายแดนสังขละบุรี

และเมื่อปลายเดือนมิถุนายนปีนี้, ทางการค้ารวจได้รับคำสั่งให้จับตามผู้ลี้ภัย 1,500

คนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ ทั้งที่ถือเอกสารของสหประชาชาติ และผู้มีสถานภาพเป็นผู้ลี้ภัย

หลายคนเป็นอดีตสมาชิกฝ่ายต่อต้านรัฐบาลที่ลาออกจากองค์กรของตนแล้ว

เมื่อแรกที่ย่างก้าวออกมาเตือนว่าผู้ลี้ภัยมีแผนจะลักพาตัวบุตรพม่าประจำกรุงเทพฯ เพื่อต่อ
รองให้ปล่อยนางองซาน ซูจี นั้น, ตำรวจไทยได้จับกุมชาวพม่า 11
คน, ทั้งนี้เป็นข้อมูลจากรายงานข่าวของสื่อมวลชน

“ประเทศไทยจะไม่ยอมให้กลุ่มใดๆ ใช้ดินแดนไทยเพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่อ
านประเทศเพื่อนบ้าน” พลเอกสันต์

ศรุตานนท์, ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติกล่าวกับผู้สื่อข่าวภายหลังการจับกุม
ก่อนการถูกจับตัว, นางซูจีกล่าววิจารณ์การกวาดล้างชาวพม่าในประเทศไทย

โดยกล่าวว่า

“เป็นเรื่องไม่สมควรที่จะปราบปรามผู้คัดค้านรัฐบาลพม่าและผู้ดำเนินกิจกรรมเพื่อประชาธิปไตยที่
มิได้ละเมิดกฎหมายของประเทศเจ้าบ้าน”

กระนั้น, หลายคนวิธีที่จะจัดการกับปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นขณะอยู่ระหว่างการเดินทางลี้ภัย
นับตั้งแต่ปัญหายุ่งยากเกี่ยวกับการเดินทาง และปัญหาการขาดเอกสารที่ถูกต้องสมบูรณ์

แต่หลายคนกล่าวว่าพวกเขา รู้สึกไม่ปลอดภัยขณะเดินทางหรือทำงานเพื่อขบวนการประ
ชาธิปไตย

“เรารู้สึกไม่ดีเลย, เพราะอาจเผชิญกับการจับกุมทุกหนแห่งในประเทศไทยที่เราเดินทางไป” ทัน
โดล, ผู้นำองค์กรแรงงานสัมพันธ์แห่งพม่า, ที่ทำงานเพื่อบรรเทาทุกข์ทางสังคมแก่แรงงานอพยพชาว
พม่าในประเทศไทย, กล่าว

ด้วยเหตุนี้, เหล่าผู้อพยพที่ต่อต้านรัฐบาลของตนจึงระมัดระวังอย่างยิ่งที่จะปฏิบัติตนให้อ
ู่ภายใต้กฎหมายและข้อบังคับต่างๆ ขณะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับขบวนการประ
ชาธิปไตย, เขาอธิบาย และว่า “เราเคารพผลประโยชน์และกฎหมายของราชอาณาจักรไทย”

ผู้ลี้ภัยจำนวนไม่น้อยมีเอกสารที่ออกให้โดยทางการไทยที่อนุญาตให้เดินทางได้
แต่สิทธิในการพักอาศัยและการทำงานเป็นอีกเรื่องหนึ่ง

บางคนถือพาสปอร์ตพม่าหรือพาสปอร์ตของประเทศตะวันตก

แต่ส่วนใหญ่แล้วไม่มีเอกสารที่ว่านั้น

เมื่อต้นเดือนกรกฎาคม, ขณะรัฐบาลไทยกำลังจับตาชาวพม่าที่อาศัยอยู่ในประเทศ,
หน่วยงานราชการในระดับท้องถิ่นได้เดินทางไปตรวจเยี่ยมสำนักงานของชาวพม่ากลุ่มต่างๆ ที่แม่ส
อดเพื่อรวบรวมข่าวสารเกี่ยวกับผู้ต่อต้านรัฐบาลพม่า

เจ้าหน้าที่เหล่านั้นได้กำหนดเส้นตายให้กลุ่มบุคคลดังกล่าวเดินทางออกจากแม่สอด
พวกเขาในอำเภอชายแดนแห่งนี้ต่างกล่าวว่าตนกำลังตกที่นั่งลำบากเพราะ

“เราอยากอยู่ในเมืองนี้, ไม่อยากเดินทางไปไหนอีก” ชาวพม่าลี้ภัยผู้หนึ่งกล่าว

“เราพยายามทำตามกฎหมายทุกอย่าง” ชิต
โนจากกลุ่มนศ.อาระกันและองค์กรเยาวชนกล่าว และว่า
“เราไม่เคยก่ออาชญากรรมหรือทำสิ่งเลวร้ายเลย”

เขายังเล่าว่าเขาถูกจับสองครั้งขณะเข้าร่วมสัมนาและฝึกอบรมที่จัดโดยกลุ่มฝ่ายค้านรัฐบาลพม่า “ผมรู้สึกเหมือนตัวเองเป็นสุนัขจรจัด” เขาว่า

ขณะมองย้อนไปยังการใช้ชีวิตของพวกเขาในประเทศไทย, นักเคลื่อนไหวชาวพม่ากล่าวว่าพวกเขาคิดว่าเป็นเรื่องไม่ง่ายที่รัฐบาลไทยจะรับมือกับปัญหาผู้อพยพ, แรงงานและผู้ลี้ภัยนับล้านในประเทศไทย และว่ารู้สึกเห็นใจตำรวจไทยที่มีปัญหามากมายเกิดขึ้นทุกวัน

กระนั้น, ทัน

โดคกล่าวว่าการที่ประเทศไทยควรจะเปิดโอกาสให้กับนักเคลื่อนไหวชาวพม่าได้ทำงานของตนบ้างภายใต้การเคารพกฎหมายของประเทศ

“ประเทศไทยควรเห็นใจนักเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตยชาวพม่าที่ทำเพื่อผลประโยชน์ของประเทศพม่าในระยะยาว” ทัน โดคกล่าวในที่สุด. (End/Copyright IPS)